

SASS
SAMTÖK
SUNNLENSKRA
SVEITARFÉLAGA

STYRKJUM SUNNLENSKT SAMFÉLAG

Ársping SASS, haldið í Hveragerði
31. október - 1. nóvember 2024

NÓVEMBER 2024
WWW.SASS.IS

Árþing Samtaka sunnlenskra sveitarfélaga (SASS) var haldið á Hótel Örk í Hveragerði dagana 31. október til 1. nóvember 2024 en þetta var 55. þingið. Á þinginu komu saman ríflega 100 fulltrúar allra fimmtán sveitarfélaga á Suðurlandi til að ræða og ákveða stefnumótandi málefni sem varða landshlutann. Ályktanir árþingsins endurspeglar brýnustu áskoranir landshlutans og tillögur að lausnum til að stuðla að sjálfbærni, hagvexti og lífsgæðum íbúa.

Millipinganefndir hafa verið að störfum á árinu sem fjallað hafa um ýmsa málaflokka sem skipta sunnlenskt samfélag máli og þær skiluðu vel útfærðum ályktunum og tillögum að verkefnum.

Inntak ályktanna árþingsins er að stuðla að framtíðaruppbyggingu og að efla samkeppnishæfni landshlutans. Hér á eftir eru helstu niðurstöður og er þeim raðað eftir málefna sviðum ráðuneyta.

HORFT TIL FRAMTÍÐAR

Inntak ályktanna árþingsins er að stuðla að framtíðaruppbyggingu og að efla samkeppnishæfni landshlutans.

Innviðaráðuneytið

- ✓ Ný Ölfusárbrú með tvöföldun þjóðvegjar 1. Skorað er á stjórnvöld að hafa nýja Ölfusárbrú 2+2 frá upphafi, ásamt því að hefja tvöföldun á þjóðvegi 1 frá Rauðavatni að Þjórsárbrú til að bæta umferðarflæði og öryggi að og frá nýrri brú.
- ✓ Jarðgangnagerð milli lands og Vestmannaeyja. SASS leggur þunga áherslu á að Alþingi tryggji fjármagn í fjárlögum í fyrsta hluta rannsókna á jarðlögum eins og lagt er til í skýrslu ráðherraskipaðs starfshóps um fýsileika gangnagerðar milli lands og Eyja.
- ✓ Skorað er á stjórnvöld að veita meira fjármagni til vegakerfisins á Suðurlandi til að fækka einbreiðum brúm og malarvegum. Slíkar framkvæmdir eru nauðsynlegar til að tryggja öryggi íbúa og ferðamanna.
- ✓ Svæðisskipulag Suðrhálendis. Skorað er á innviðaráðherra að virða lögbundið skipulagsvald sveitarfélaga og staðfesta svæðisskipulag Suðrhálendis.

**BÆTTAR
SAMGÖNGUR**
Kallað er eftir auknu fjármagni frá stjórnvöldum til að bæta vegakerfið á Suðurlandi. Markmiðið er að fækka einbreiðum brúm og malarvegum, byggja nýja Ölfusárbrú og rannsaka jarðlög tengt gangnagerð til Eyja.

Fjármála- og efnahagsráðuneytið

- ✓ SASS skorar á ríkisvaldið að tryggja sveitarfélögum á nærsvæðum auknar tekjur af auðlindum til að styrkja innviði og auka sjálfbærni samfélaga.

Menningar- og viðskiptaráðuneytið

- ✓ Markaðssetning Íslands. Skorað er á ráðherra að tryggja stöðuga markaðssetningu Íslands sem áfangastaðar. Ferðapjónustan er stærsti atvinnuvegur Suðurlands og lykilmáttur í efnahagslegri sjálfbærni svæðisins. Því er brýnt að tryggja fjármagn til að halda uppi sterkri ímynd Íslands á alþjóðamarkaði.

Heilbrigðisráðuneytið

- ✓ Aukin geðheilbrigðisþjónusta. SASS hvetur ríkisvaldið til að setja aukna fjármuni til Ráðgjafar- og greiningarstöðvar, BUGL og Geðheilsumiðstöðvar barna til þess að stytta biðlista eftir þjónustu.
- ✓ Heilbrigðisþjónusta óháð búsetu. Ráðherra er hvattur til að tryggja fjármagn fyrir þjónustu á kvöldin og um helgar, óháð búsetu íbúa. Með því er stigið stórt skref í átt að markmiði aðgerðaráætlunarinnar „Gott að eldast“ um að fólk geti búið í sjálfstæðri búsetu á eigin heimili sem lengst.
- ✓ Sjúkrapyrkla á Suðurlandi. SASS krefst þess að stjórnvöld hefji tilraunarverkefni með sjúkrapyrklu á Suðurlandi á komandi ári. Verkefnið var komið vel á veg fyrir heimsfaraldur en brýnt er að stytting á viðbragðstíma í útköllum verði forgangsatriði í landshlutanum.

SÓKNARÁÆTLANIR LANDSHLUTA
Kallað er eftir aðkomu fleiri ráðuneyta að Sóknaráætlun
Suðurlands 2025 - 2029.

MENNTUNARMÖGULEIKAR

SASS leggur áherslu á að bæta menntunarmöguleika á Suðurlandi með fjölbreyttara námsframboði í list-, verk- og iðngreinum, nýta fjarnám í samstarfi við aðra skóla, byggja heimavist við Fjölbrautaskóla Suðurlands og efla íslenskukennslu fyrir nýja íbúa og börn með erlendan bakgrunn.

Mennta- og barnamálaráðuneytið

- ✓ Fjölbreyttari menntunarmöguleikar. SASS telur brýnt að mæta þörfum framhaldsskólanema á Suðurlandi fyrir fjölbreyttari menntunarmöguleika, með áherslu á list-, verk- og iðngreinar. Framhaldsskólar á Suðurlandi ættu einnig að nýta sér fjarnám í samstarfi við aðra skóla á landinu til að bæta við kennslu í iðn- og listgreinum sem ekki eru í boði á svæðinu nú þegar. Með því væri hægt að tryggja að nemendur hafi aðgang að fjölbreyttu námsframboði óháð staðsetningu.
- ✓ Bygging heimavistar við FSu. SASS skorar á ráðherra að setja byggingu nýrrar heimavistar við Fjölbrautaskóla Suðurlands á dagskrá.
- ✓ SASS skorar á stjórnvöld að leita leiða til að efla íslenskukennslu í landinu í samstarfi við sveitarfélög. Tryggja þarf nauðsynlegt fjármagn til að tryggja nýjum íbúum tækifæri til að læra tungumálið og tryggja börnum með erlendan bakgrunn jafnrétti til náms.

Umhverfis-, orku- og loftslagsráðuneytið

- ✓ SASS skorar á ráðherra að jafna dreifingargjald á raforku milli þéttbýlis og dreifbýlis. Fjarlægja þarf heimild til sérstakra dreifbýlis gjaldskráa.
- ✓ Skorað er á ráðherra að endurskoða fyrirhugaðar breytingar á starfsemi heilbrigðiseftirlita og hvatt er til að taka upp víðtækara samráð við sveitarfélögin. Jafnframt hvetur SASS stjórnvöld til að styðja betur við núverandi kerfi, stuðla að aukinni samræmingu, efla samræmingarhlutverk Umhverfisstofnunar og Matvælastofnunar og bæta innleiðingu nýrra reglna og leiðbeininga hjá fagraðuneytum.

DREIFINGARGJALD

SASS skorar á ráðherra að jafna dreifingargjald á raforku milli þéttbýlis og dreifbýlis.

Dómsmálaráðuneytið

- ✓ Aukið samstarf lögreglu og sveitarfélaga. SASS skorar á ríkisvaldið að tryggja sérstakt viðbótarfjármagn til lögreglu svo takast megi að efla enn frekar samfélagslöggæslu og auka samstarf lögreglu og sveitarfélaga meðal annars í gegnum Öruggara Suðurland.

Félags- og vinnumarkaðsráðuneytið

- ✓ SASS hvetur ríki, fræðsluaðila og atvinnurekendur á Suðurlandi til að tryggja að íslenskukennsla fyrir erlent starfsfólk verði eflað, sérstaklega í ferðapjónustu, matvælaframleiðslu og öðrum greinum. Það er mikilvægt til að stuðla að inngildingunni og tryggja jafna möguleika til starfsþróunar.

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

- ✓ Bætt aðgengi háskólanema. SASS telur brýnt að finna leiðir til þess að auka og bæta aðgengi að háskólamenntun í fjórðungnum og þannig geti fólk á Suðurlandi stundað háskólanám í fjarnámi. Að mati nefndarinnar ætti markmiðið að vera að útvega og efla aðstöðu fyrir námsmenn víðsvegar um Suðurlandið. Horfa þarf til þess að námsmenn þurfa hagstætt húsnæði og nauðsynlegt er að tryggja það að nægilegt framboð húsnæðis fyrir námsmenn sé til staðar.

